

Realizacja orzeczeń poradni psychologiczno – pedagogicznych

Rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej z dnia 24 lipca 2015r. w sprawie warunków organizowania kształcenia, wychowania i opieki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych, niedostosowanych społecznie i zagrożonych niedostosowaniem społecznym¹, określono sposób realizacji orzeczeń i opinii poradni psychologiczno – pedagogicznych.

W pierwszej kolejności podkreślić należy, że dostarczenie przez rodzica do szkoły orzeczenia lub opinii jest jego suwerenną decyzją, co wynika z redakcji § 18 ust. 1 i § 19 ust. 2 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 18 września 2008r. w sprawie orzeczeń i opinii wydawanych przez zespoły orzekające działające w publicznych poradniach psychologiczno – pedagogicznych².

Z treści tych przepisów wynika, że dziecku posiadającemu orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego lub uczniowi posiadającemu orzeczenie o potrzebie indywidualnego nauczania zapewnia się formę kształcenia i organizuje indywidualne nauczanie „*na wniosek rodziców (prawnych opiekunów)*”.

Zapis ten jest co najmniej nietrafny, albowiem ogranicza szkoły w kompleksowej pomocy uczniom wymagającym wsparcia, nawet w przypadku potwierdzenia tej konieczności przez zespół poradni psychologiczno – pedagogicznej.

Ograniczenie to w zasadzie dotyczy tylko placówek publicznych, albowiem w przypadku szkół niepublicznych, gdzie kształcenie dziecka odbywa się na podstawie zawieranej z rodzicem umowy cywilno-prawnej istnieje możliwość zastrzeżenia w takiej umowie, że przypadku stwierdzenia u dziecka/ucznia potrzeby kształcenia specjalnego lub indywidualnego nauczania, rodzic jest obowiązany dostarczyć stosowne orzeczenia.

Jak wspomniano już wcześniej, uczniowi objętemu kształceniem specjalnym dostosowuje się program nauczania do indywidualnych potrzeb na podstawie opracowanego dla ucznia indywidualnego programu edukacyjno - terapeutycznego, uwzględniając zalecenia zawarte w orzeczeniu o potrzebie kształcenia³.

---

¹ Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 24 lipca 2015r. w sprawie warunków organizowania kształcenia, wychowania i opieki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych, niedostosowanych społecznie i zagrożonych niedostosowaniem społecznym (Dz.U. z 2015r., poz. 1113)

² Rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 18 września 2008r., op.cit.

³ Art. 71b ust. 1b ustawy o systemie oświaty, ibidem

Zgodnie z § 6 ust. 1 Rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej z dnia 24 lipca 2015r.⁴ indywidualny program edukacyjno – terapeutyczny zwany programem lub potocznie IPET-em, określa:

- a) zakres i sposób dostosowania odpowiednio programu do indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz możliwości psychofizycznych dziecka lub ucznia, w szczególności przez zastosowanie odpowiednich metod i form pracy z dzieckiem lub uczniem – zapis ten potwierdza, że pojęcia „dostosowania” wyjaśnia wykładnia językowa pojęcia, albowiem polega ono na użyciu odpowiednich metod i form, przy uwzględnieniu wymagań podstawy programowej,
- b) zintegrowane działania nauczycieli i specjalistów, prowadzących zajęcia z dzieckiem lub uczniem, w zakresie działań o charakterze rewalidacyjnym, resocjalizacyjnym, socjoterapeutycznym, w zależności od diagnozy wynikającej z orzeczenia i zaleceń,
- c) formy i okres udzielania dziecku lub uczniowi pomocy psychologiczno-pedagogicznej oraz wymiar godzin, w którym poszczególne formy pomocy będą realizowane, zgodnie z rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej z dnia 30 kwietnia 2013r. w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno – pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach⁵,
- d) działania wspierające rodziców dziecka lub ucznia oraz, w zależności od potrzeb, zakres współdziałania z poradniami psychologiczno-pedagogicznymi, w tym poradniami specjalistycznymi, placówkami doskonalenia nauczycieli, organizacjami pozarządowymi oraz innymi instytucjami działającymi na rzecz rodziny, dzieci i młodzieży,
- e) zajęcia rewalidacyjne, resocjalizacyjne i socjoterapeutyczne oraz inne zajęcia, odpowiednie ze względu na indywidualne potrzeby rozwojowe i edukacyjne oraz możliwości psychofizyczne dziecka lub ucznia, także działania z zakresu doradztwa edukacyjno-zawodowego w szkołach gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych oraz sposób realizacji tych działań,
- f) zakres współpracy nauczycieli i specjalistów z rodzicami dziecka lub ucznia.

---

⁴ Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 24 lipca 2015r., op.cit.

⁵ Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 30 kwietnia 2013r. w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno – pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (Dz.U. z 2013r., poz. 532)

Program terapeutyczny powinien być opracowany przez zespół nauczycieli pracujących z uczniem, zarówno specjaliści jak i nauczyciele przedmiotowi, a jego podstawę powinna stanowić wielospecjalistyczna ocena poziomu funkcjonowania ucznia, uwzględniająca mocne i słabe strony ucznia.

Sposób ukonstytuowania zespołu nie został uregulowany w żadnych przepisach, zatem to do dyrektora szkoły należy forma jego powołania. Może to być w formie zarządzenia, każdorazowo dla każdego programu (ucznia), gdzie zostanie przydzielona również odpowiedzialność nauczyciela koordynatora zespołu (§6 ust. 6 rozporządzenia⁶).

Terminy opracowania programu terapeutyczno – edukacyjnego określono w § 6 ust. 5 rozporządzenia⁷ i są one odpowiednio:

- a) do dnia 30 września roku szkolnego, w którym dziecko lub uczeń rozpoczyna od początku roku szkolnego realizowanie kształcenie w szkole,
- b) 30 dni od dnia złożenia w szkole orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego,
- c) 30 dni przed upływem okresu, na jaki został opracowany poprzedni program - w przypadku gdy dziecko lub uczeń kontynuuje kształcenie w szkole.

Z praktycznego punktu widzenia, pierwszy termin jest w istocie najbardziej kłopotliwym dla szkół, albowiem trudną kwestią jest opracowanie przez zespół (nauczycieli) wielospecjalistycznej oceny poziomu funkcjonowania ucznia, którego wcześniej się nie zna i dla którego przybycie do nowej szkoły jest stresogenne, a zatem ocena dokonana w wyniku obserwacji będzie obciążona wysokim błędem. Zespół wówczas musi opierać się wyłącznie na treści orzeczenia i zaleceniach, które niejednokrotnie są nierzetelne i stanowią automatyczne przepisanie twierdzeń książkowych odpowiednio pasujących do diagnozy ucznia.

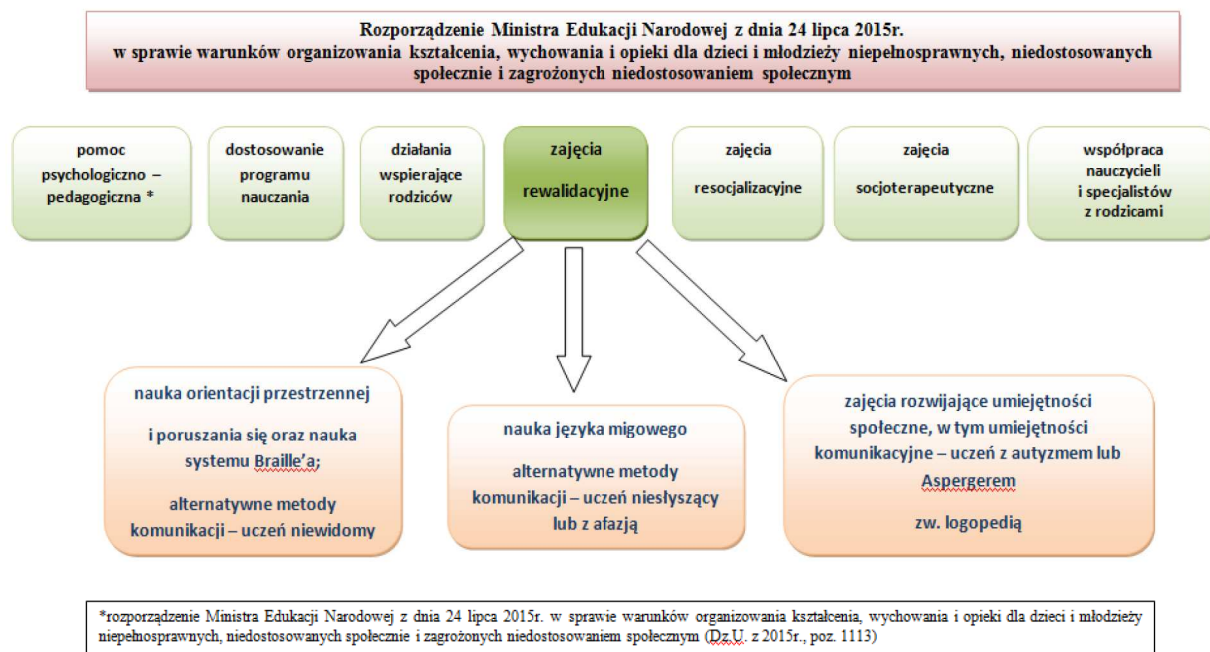
Pozostałe dwa terminy raczej nie powinny stwarzać kłopotów, bo w przypadku dostarczenia orzeczenia w trakcie roku szkolnego, uzyskane orzeczenie jest efektem prowadzonej pracy pedagogicznej i sugestii nauczycieli by rodzic wystąpił o takie orzeczenie, a w przypadku trzeciego terminu jest to najzwyczajniej modyfikacja dotychczas istniejącego programu.

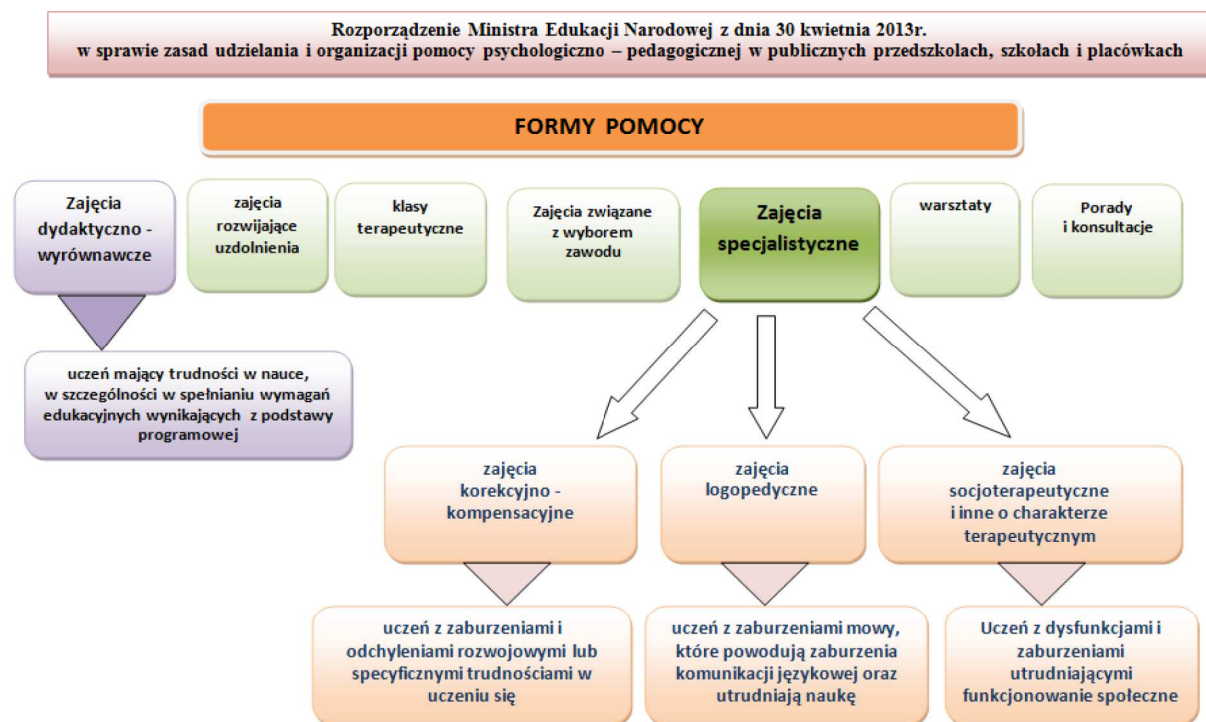
⁶ Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 24 lipca 2015r., ibidem.

⁷ ibidem

Formy pomocy

Źródło: opracowanie własne

Źródło: opracowanie własne